

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine
professoris**

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. vi. post. iii. d[omi]nica[m]. xl. sermo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

assumētē dīmītātē dat vītā mūdo. Hoc ergo audītēs iudei dixerūt ad eū. Dñe. semper da nob̄ hūc panē. **G**ai iesus evidētē dēl̄ irās veritātē dī. Ego sum panis vīte q̄ venit ad me nō esurierit; q̄ credit in me no sitet vnḡ. S̄z forte obīcīes: q̄r. Eccl. xiiij. dicit diuīna sapīa. Qui edūt me ad/ huic esurītē: r̄ q̄ bibūt me adhuc sitūt. Di cendū q̄ sitis alīqñ accipīt p̄ desiderio rei nō hīte. Alio mō p̄ desiderio rei tam hīte ad plēnī habēdū eā. Tertio mō p̄ exclusiōe fastidij aut deiectiōe hīte rei. Primo mō hītes deū per grām n̄ sitūt: s̄z bene seō mō. Tertio mō etiā b̄i dñr̄ sit̄revī in psa. **D**irānt nec deficiūt in illū quem p̄ picūt̄ frūtūt̄ nec fastidūt̄ q̄ frūt̄ ma ḡis sitūt̄. Studeam̄ ḡ nūc p̄ verā fidez̄ deo adherere vt ad eī plēnā frūt̄ dñeva leam̄ p̄uenire: qđ certe nūc eē poterit ni si plēnē p̄fīteam̄ absq̄ excusatōib̄ r̄ palli acōib̄ r̄. O heu q̄ multi sūt ignorantes in p̄fīssōnib̄ facīndis: q̄ potī volūt̄ se laudare q̄ accīslare. **E**cplū narrat cel̄ sōr̄. Quedā matrona cū deberet p̄fīteri: cepit corā sacerdotē narrare quicqđ bonī gesit̄ r̄ cū phariseo se iustificare dī. Dñe tor̄ sēt̄s̄ fer̄s̄ soleo i panēr̄ aq̄ ieuūare: tales elemosynas dare ecclīs̄ freqūtare r̄. Lui sacerdos dīc. Ad qđ dñia venist̄? Numqđ p̄ istis vultis accīpe pniam quā rēno dīcīt̄ p̄tā vīr̄. Rñdit̄ nūbil̄ p̄scia sum. Aḡ sacerdos: cuī est̄ officī. Rñdit̄ ferrū vendere soleo. Ad quā ille: solet̄ s̄ ne peiores p̄tīculas miscere meliorib̄: r̄ totū vendere p̄ bono. Dicēte illa. So leo. Rñdit̄ ille. Ecce hoc criminale p̄tīm̄ est̄: q̄ dolus r̄ fraus. Itēz̄ interro gauit̄. Solet̄ s̄ ne alīqñ mētiēdo iurare: r̄ alīqñ maledicere emulīs v̄fīs̄: r̄ alīs pl̄ vēden tib̄ iudicare. Rñdit̄. In his sepe deliq̄. Et sacerdos. Hec oia mortalia s̄t̄. Illa ḡ ter rīt̄ se m̄ltipliciter peccasse recongnit̄: r̄ qđ de cetero p̄fīteri deberet dīdīc. Jō dīc̄ q̄libz cū p̄. Dīc̄ p̄fītebor ad r̄.

Tertī ar. Aud̄. r̄. Lauete ne amor̄ mō p̄uet vos illo pane celesti. Nota te qđ b̄r̄. xiiij. q. iiiij. Socrates, Socrates philosophus cū grā studij p̄ mare p̄geret athēas, p̄cīt̄ a se magnū pond̄ auri, dī. Volo potī submergere te q̄ submergar̄ a te. **O**lto maḡ subgēcere dēt̄s̄ oēm sc̄li

amor̄ ne vos p̄uet āore dī. Forte dīcētis Necesse ēd mūdanis cogitare, p̄vita p̄nt̄ dico q̄ vēx̄ ē l̄z̄ moderate. Dicit̄ forte: ḡ paup̄es erī nūbil̄ accum̄labim̄. Audite q̄d̄ lex dī. ff. d̄ re. iur̄. Quotīs. De duob̄ mal̄ min̄ malū ē eligēd̄. **O**lto min̄ eet̄ bibere medicīna amarā: cū amaritudo p̄ modico tpe gustū molestat̄: q̄ potū ito xicat̄ q̄ boier̄. p̄ occidit̄ mortificat̄. De l̄ ē gnūc lugerevt̄ panē celestē inuēiam̄: q̄ i mō gaudere z̄nāvirā amittere quā n̄ possīm̄ h̄re nūs̄ p̄ pīaz̄ p̄ quā liberat̄ hō a p̄tō. Et sic dī. Ro. vij. Libati a p̄tō. sūi at facī dī. h̄rēis fructū i scrifīcatōe finē p̄ vītā eternā.

Feria. vij. post. iij. dñicā. xl. sermo.

Ecce ascen

Ecce. Loqm̄ ad petrā r̄ illā dabit aq̄s. Auēr̄. xx. Loqm̄ inq̄ ad perrā. i. cor dūp̄t̄ sic disponat̄ vos ascēdere h̄rēlāz̄. In seplā āt̄ ins̄u niāf nob̄ tria nēcaria ad educēdū de corō duro lachrymas p̄pūctōis. **P**rimū est̄ mēr̄ hūlliat̄o: q̄r̄ moyses r̄ aarō corrūt̄ p̄ni in frā r̄. **S**ecundū ē deuota oōo q̄r̄ da manēt̄ ad dñz̄ dicētes. Dñd̄. r̄. **T**er tū ē cordis duri icrepato: q̄r̄ Loqm̄ ad perrā. r̄. Et seq̄. Percutīs̄ v̄ga bis sili cē egressē s̄t̄ aq̄ largissime. Bis ḡ p̄cuti d̄z̄ cor dūp̄t̄ v̄t̄ ex p̄siderarioe dīneleue ritat̄: q̄ quā iducam̄ i timorēt̄ ex p̄sideratioe dīne bonitat̄: q̄ quā iducam̄ ad

Ecce r̄. (amor̄. **P**rimū ar. An p̄fīssō sit̄ d̄ iure naſa li. Qđ n̄. q̄r̄ videt̄ r̄p̄ugnare naturali inclinat̄. Lōtra. d̄ iure naſe ē q̄ obediā dō: cōfīssō at̄ ē de iure dīno. ḡ. Rñd̄. bon̄. i. iij. d̄. xvij. d̄. q̄ oia q̄ supaddit̄ lez̄ euāgelica: sit̄ d̄ dictam̄ nature in gnali. Jō p̄fīssō sac̄fīlis ē de dictam̄ nature i gnali leḡ. Dīcīt̄ ei r̄ naturalib̄ modis deo re cōcīlīt̄ debere q̄bus ip̄e trāseif̄. In seplā aut̄ p̄fīssō mēr̄ q̄elt̄ recognit̄ offēlē dīne ē d̄ dictam̄ nature adiūtē p̄ fidē. Glocāl̄ at̄ p̄fīssō ip̄i dō facīdā ē de lege nature si simpl̄r̄ s̄ i casu. puta q̄n̄ dē erīt̄ git̄: sīc̄ r̄ exegīt̄ ab adā r̄ cām̄. Hec boñ. Pro sūd̄. Multū solliciti ēē dēm̄ ne p̄p̄t̄ negligētā in īfernū corrūm̄. Noſ̄ate quod petronī dīcīt̄. E heu nos mi

Feria. VI. post Oculi

seros q̄ totus homūcio n̄l est: n̄l erim⁹. Primo iug⁹ tē. h̄mōi sanatiua refectio signat p aquā viuā tē. Ad hui⁹ intelligētia Rotandū iuxta enāge. q dñs venit in cūnitāte samarie q vocat sibar. Et cū ell⁹ fatigat⁹ ex itinere sedebat sup̄ fonte sine puteū t hora erat q̄li sexta. Sicut Aug⁹ li. re. lxxvij. q. Q̄i venit iesus hora sexta. i. sexta etate ḡn̄e h̄uani: t p nobis passus ē sitim: famē; et labores m̄los. Aug. Esuri uit q̄ oēs pascit, sitiuit q̄ fons est, lepe faciat⁹ est dñs iesus t tota vita sua in pau⁹ grate t labore fuit. Bern. Quid non erit suave cū recordat⁹ fuerit q̄ p nobis ch̄rus exhibuit in carne: laboꝝ q̄s ptulit in pali cando: fatigatiōnū in discurrendō: vigiliat⁹ rū in orādo: tērationū in ieiunāto: lachry map in patiēdo. Lū ḡ effet ibi iesus venit m̄līr samaritana haurire aquaz. Lū dñs ḡrose loq̄ns di. Da mihi bibere. Lū de doni h̄abilitatē in eo q̄ solus remāserat. Discipli em̄ ab erant in cūnitāte vt cibos emeret. Et in eo etiā: cū benigne locut⁹ ē cū m̄līr simplici di. pmo Da mihi bibe. Dicit aut ei m̄līr. Quō tu u. cū sis posch̄ a me bibere q̄ sum m̄līr samar. Nō ei coi utuntū iudicel samaritāis. Rūt iesus di. Si scires donū dei: t q̄s est q̄ dt̄ tibi: da mihi biberes for. pe. ab eo: et daret tibi aquā vi. Greg. Dogma est neminē accige diuinaz domū ex nō qrentib⁹ illō. Nā et iubet pat̄ ipm̄ saluatorē poscere vt det illi di. Postula a me t dabo tibi tē. Theoph. H̄iaz sp̄ rituscti di. aquā vi. i. aquā viuificat̄maz: refrigeratiōnū: t motiū. Ulter aut intel̄ligēs aquā viuā in puto illo esse di. Neq̄ in q̄ hauries h̄es: t puto alt⁹ est. Tūḡ habes aquā viuā. Nunqd tñ maior es p̄ nro iacob q̄ dedit nobis puto et ip̄e bit̄ bit ex eo t filij t pecora ei⁹. Bie. Dystice fons iacob sc̄pture sunt. Siquidē instru i sc̄pturis bibūt vt iacob t filij ei⁹: simpli ces aut et rudes bibūt more pecoꝝ. Rūt iesus et dixit: Q̄is q̄ bibit ex aq̄ hac sitiet itey: qr. s. nō sedat sitim ad ips. Aug. Qd̄ qdem vez ē t de aq̄ sensibili: et de ea quā signat illa aqua. Eteim aqua in puto voluptas est seclī in pfunditate tenebrosa: p̄ hoc ḡ instruimur q̄ reiūcēd⁹ est amor: m̄dandoꝝ. s. diuītiaz: delitiaz: et honor. Tā em̄ non extinguit sitim: sed auger. Unde Prouerb. xxx. Sanguisuge due sunt filie

Tertius arti. In euāgelio qđ scribit⁹. Ioh. iiiij. onditur h̄uāitas et benuo lentia om̄ni quā ondit erga mulierē samari tanā: et oībus eā offert vt possent ascēde re hierkymaz. Benuolentia aut suā ostēdit mulieri samaritane tripliciter.

Priuo ondēdo grām sanatiue refectōis. Sc̄do pferēdo grām informatiue istru ctōnis.

Tertio inferēdo grām desideratiue af fectionis.

Semp dicit affer affer. San guisiga inf est supbie que est initu ois pcti. Due aut filielut cupiditas et voluptas: q nunc sa tiantur. Sequit: Qui aut biberit ex aqua quā ego dabo ei nō sitiet in eternū: sed aq quā ego dabo et fieri in eo fons aque salie tis in vitā eternā. Hec aqua est grā sp̄% faceti seu amor dei q extinguit situm diu niz: deliriaz et honoz. Aug. Qui bibe rit de fluuiio paradisi cui vna gutta ma ior est oceano: restat ut in eo sitis hui mū dis sit extincta. Hui q̄ppe fluuij guttā pce perat Paul⁹ et statim in eo extinxit oēm supbiā. Percepit Marth⁹: et in eo exp̄ tinuit oēm luxuriā. Percepit magdalena: et mox extinxit oēm luxuriā. Sic ait Lbry. Qui fonte habet intra positiū: nequāq̄ af sicut sit ita et qui hāc aquā habet. Dul lic illa adhuc carnalr sapiēs et liberari cupies a labore venīdi ad aquā baurien da di. ei. Dñe da mibi hāc aquā ut nō sūtiā neq̄ venīa huc baurire. Pat̄z ḡ quo dñs obtulit ei gram satiativae refectiois. Sedo oñdit dñs beniulentiā pferedo gram informatiue instructiois de ps̄oa. s. ioh⁹ ch̄. Primo q̄ppe co gnouit eū ut vni ls dei cultore inqntū nouit eu esse iudeū: et hoc nouit ex simbrys vestimentū: ut di. de Lyrā. Iudei em erāt ab alijs distincti in ueste: sicut nūc clericī et religiosi ex habi tu cognosci debet. Sz heu vir hodie dñs/ cermitū clericī a laicī. Sedo cognouit eū esse p̄ham. Post p̄dicra em dicat ei Jesus Glade voca virz tuū et veni huc. Redit il la: Nō habeo virz. Dicit ei iesus: Bñ dixi sti q̄ nō habes virz: Quinc em viros ba bulisti: et nūc q̄nq̄ habes nō ē vir tu⁹. hoc vere dicit. Habuerat em qnq̄ viros legiū tingos: et nūc erat sexti 2 cubinaria: l3 ab alijs crederet legitima. Dixit ḡ ei mulier: Dñe video q̄ p̄pheta es tu: q̄ virz occul ta pandis. Vñ deinceps nibil mendaciu interrogat: sed de dubio qdā qdā inter ius deos et lamaritanos p̄rebat: q̄r dicebant iudei p̄piū locū diaine adoratiōis esse tē plū blosolyme: Samaritani p̄o montē garizim iuxta sichen: in q̄p̄es eo p̄adora verūt an tēpli edificationē. Di. ḡ multer: P̄ies nostri adorauerūt in mote hor: et vos dicit q̄r blosolyme est locus ubi ado rare opter. Sicut aut dt Lbry. Chis nō

Festim solvit q̄stionē: sed adhāltiora mult erem trahit di. Dulier credē mibi q̄r ve nit hora qñ in mote hoc neq̄ blosolyme ad. patre: q̄r idolatria gentiū et ceremonia iudeoꝝ. Querit tēda erat in exp̄ cultū dñm nū. Om̄i an̄ publicatioez euāgelij cult⁹ iu deoꝝ erat licit⁹: cultus aut lamaritanoꝝ illicit⁹: q̄r attribuēbat deo q̄si esse corpō reū. Quia vt dt Theoph. Samaritanoꝝ rū opinio erat q̄ de⁹ loco p̄cluderet. Ido di. dñs: Glos. s. lamaritani adorat̄: q̄d ne scitis: nōs. s. iudei adoram⁹: q̄d scim⁹: q̄r sa lus ex iudeis est: Sed venit hora et nūc ē qñ veri adoratores adorabūt patrē i spū et p̄itate. Nā et p̄ tales q̄rit q̄ a.e. Spū est de⁹: et eu q̄ ado. in spū et p̄itate optet adorare. Aug. Querebas forte monte ad orandū ut dō essem p̄pinq̄or: sed ip̄e q̄ in al tis habitat: hūilib⁹ appropinquat: ḡ de⁹ scende ut ascēdas. Ascensiones inq̄ in corā de eius in qualle ploratiois: q̄r hūilitatez babz: In tēplo vis orare: in te ora: s̄ post esto templū dñi. Tertio cognouit ip̄m esse ch̄. Nā post p̄dicra dicit m̄lier Scio q̄r messias venit q̄ dñi ch̄. Lū ḡ ve. ille nob annūciabit oia. Erat em cois opinio ne dū ap̄d iudeos sedetia ap̄d samaritanos: q̄ aduent⁹ ch̄ erat p̄pinqu⁹. Jesus ḡ vi d̄ens ei⁹ deuotioez di. ei: Ego sum q̄loqr tecu. Lbry. Querētib⁹ iudeis: si tu es xp̄s dic nobis palam: nō manifeste seipm reue lauit: q̄r nō p̄ discēdo q̄rebant: sed p̄ iniū riando. hec p̄o ex simplici mēte loq̄batur. Lōtinio aut̄ venerat̄ discipuli eius et mis rabans: quia cum muliere loquebāt̄. Nō in dixit: qd̄ loq̄ris aut̄ qd̄ queris cum ea. Lbry: Mirabant̄ supabūdantē ch̄ mā suetudinē et humilitatē q̄ cū tanta humi tate loquebāt̄ m̄lier inopi et lamaritae. Tertio oñdit dñs beniulentiā infereudo gram desideratiue affectiois: inferedo sez ei desideriū externe vilipensiōis: et sup̄ne degustatiois: atq̄ fraterne saluationis. Vñ statim deuotee cepera m̄lier reliqua hydria abiit in ciuitatē: oblita aque necesse ad vitā corpalem ut mēoraret aquā sapientie necessariā vite sp̄uali. Aug. Opor tebat ut ch̄o credēs: seculo renūciarer: p̄ secur ḡ cupiditatē et annūciavit veritatem. Discant qui volunt evangēlizare ut p̄us hydria ad p̄uteū p̄ciant. Hydria em aq

Babbō post Oculi

morē huius seculi signat. i. cupiditatē qua
hoies de tenebris oīa pfunditatem. i. de tenebris
brossa seclari vita et quiescatōe hauriūt vo
luptatez. Di. i. g̃if mulier illis de ciuitate:
Glenite et videge hoiem q̃ d̃ mibi oīa q̃
tūq̃ feci: Nunq̃ est ch̃ys: q. d. sic videt:
mag̃ videt de⁹ q̃ bō: q̃ lōl⁹ nouit secreta
cordis. Vide te deuotōe eius: Nō vere/
tur facerit turpitudinē ut eos adducat ad
ch̃ii p̃dicationē. Ch̃y. Nō est secunda/
ta hoc dicere Aia em̃ cū signata fuerit igne
diuino: ad nihil eoz q̃ sunt in terra de re/
liquo inspicit: neq̃ ad gl̃iam: neq̃ ad vere
cundiā: sed ad yñā sola q̃ detinet eā flam
mā. Exierut g̃ de ciuitate et veniebat ad
eū. Interea rogabāt eū discipuli sui: Rab
bi māduca. Ille aut̃ dixit: Ego habeo cibū
māducare quē vos nescit̃. Ch̃y. Ho
minū salutē h̃ic cibū vocavit: ostēdes qn/
tum desideriū haberet nr̃e salutis. Dic̃i/
puli aut̃ hoc nō intelligētes dicebat ad in/
vitē: Nunq̃ aliq̃s attrulit ei manducare:
Jō dñs eos instruit di. Deus cib̃ est vt
faciā voluntate eius q̃ misit me. s. in p̃plo/
rū quiescōe. Et q̃ infest tps oñdit̃: Nōne
vos dicicis q̃ q̃tuor adhuc mēses sunt et
messis venit. q. d. Iz messis corporalis tēpo/
ralis adhuc instet: tñ messis spūalis. s. vo
catiōis hom̃ ad fidem īa instat. Enī seq̃
Ecce dico vobis: leuare ocl̃os ye. et vi/
dete regiones q̃ albe sunt īa: ad messem
fidei īa dispositas: q̃ īa albesunt candore
deuotiōis. Hoc dicebat ppter samarita/
nos ad eū vēcetes et disponēs se ad fidē
q̃ mlti crediderūt ppter verbū mulieris.
Et quia vt d̃ Aug⁹. In opus feruebat et
oparios mittere festiabat. Jō subdit: et q̃
metit cō.fru. in vi. eter. vt et q̃se. s̃l. gau. et
qui metit. Ch̃y. Prophete seminauerūt
et apl̃i messuerūt. In hoc em̃ est verbū ve
rū q̃ ali⁹ est tē. Lū venissent g̃ samarita
ni rogaueūt eū vt ibi maneret: q̃ deside/
rabant eū ampl⁹ audire. Quib⁹ benigne
adq̃escēs mansit ibi p̃ duos dies: et multo
plures crediderūt tē. Exemplū sumite in
hac m̃lere samaritana q̃ p̃ spūalib⁹ t̃g̃ a/
lia obliuioni ponit: nec erubuit p̃fiteri pec
cata sua. Sic et vos faciat̃: et de⁹ ṽi mi
sereb̃. Hoc ei est qd̃ desiderat dñs. Aug.
H̃ec tua dñe ielu sal⁹ meus: cibus tuus
redēptio mea,

t̃ertiū arti. Audistis tē Dagna
coib⁹ solatio q̃ nō est p̃sonaz ac
ceptio apud deuū. Hoc lex diuina Et. x.
Lex ciuiliū autēt̃. de monachis. colla. j. t
xxij. q. iiiij. Nec qnq̃. Nōne magna esset
solatio simplici p̃plo: si p̃ncipes et recto/
res ita libenter et patientē audiret paupes
sicut diuites tē. Expone: et Nota q̃ dñs
paupes liben⁹ audit̃. Apparuit hoc in hac
pampela m̃lere samaritana. Sap. vi. pu
sil. et mag. ip̃e fẽt̃ et eq̃lit̃ ē ei cura de oīo

Sabbato post. iiij. dñicam. xl.

Ecce ascendit

et mus tē. Flens susperit in cel
um. Erat ei cor ei⁹ fiduciā
h̃is i dñō. Dan. xiiij. Sic faciat q̃ vult ascē
dere hieronymaz. Sūt aut̃ tria notāda pe
nitēti ñcaria. Primi: cordis mesticiā: s̃is.
Sec̃i: mētis iusticia. s. in affectu: suspe
xit in celū: q̃i testimonii iusticie interioris
q̃rens a dñō: ṽl remediū postulās ex mei
rito iusticie. Tertiū: spei fiduciā: erat enī
cor ei⁹ fiduciā h̃is in dñō. De p̃mo. Iac.
iiij. Discri estore et lugeteris ṽr̃ vertet
in luctū: et gaudiū in merorez. Descdō. ii.
Paral. xx. Lū ignoram⁹ qd̃ agere debe⁹
hoc solū residui habem⁹ ṽr̃ ocl̃os nr̃os di
rigam⁹ ad te. De tertio Eccl. q. Null⁹ spe
rauit in dñō et p̃fulus est. Ecce tē.
P̃rim⁹ arti. An p̃fessor in qnq̃ casu
teneat celare p̃ctū sibi i p̃fessiōe del
teclū. Q̃, sic. Q̃o est ppter charitatē insti
tutū nō obet p̃tra charitatē militare: s̃m
Bern. de p̃cepto et disp̃satione: sed si ali
q̃i nō deceret sacerdotē reuelare p̃fessiōz
hoc militaret p̃tra charitatē, putat̃ p̃ cō/
fessionē aliquē sc̃iuit hereticū: vel p̃c̃e p̃d̃
torē: ṽl incēlū ṽrbē. Cōtra: de pe. vi. vij.
et h̃i in textu in. iiiij. sen. xxi. Sacerdos
ante oīa caueat ne de p̃ctis sibi p̃fessiōz
qd̃ alicui reuelat̃. Rūr s̃m Sco. in. iiiij. dī.
xpi. Sacerdos teneat oīo celare p̃ctū in
p̃fessiōe sibi detectū: s̃ iure nature: dñs:
et ecclastico. Primo de iure nature. Tū
rōe frakne charitas: q̃i sacerdos s̃m recta
rōem nō vell̃ p̃ctū suū detegi: g̃ neq̃ p̃
ximi. Lū s̃one fidelitat̃ q̃ exigit celatioz